SKRUKKETROLLET

FAMILIEBARNEHAGE

Årsplan 2026-2027

Rom for alle – blikk for enkeltbarnet

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNLEDNING s. 3
EVALUERING OG VURDERING AV FJORÅRETS ÅRSPLAN s. 4
BARNEHAGENS VISJON OG VERDIGRUNNLAG s. 5
BARNEHAGEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD s. 7
Barnehagen skal ivareta behovet for omsorg s. 7
Barnehagen skal ivareta behovet for lek s. 8
Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning s. 8
Barnehagen skal fremme læring s. 9
Barnehagen skal fremme danning s. 9
Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk s. 10
Barnehagen skal fremme vennskap og felleskap s. 11
Trafikksikkerhet i barnehagen s. 11
BARNEHAGENS FAGOMRÅDER s. 12
KVALITETSPLAN FOR HORTENSBARNEHAGEN s. 13
BARNEHAGENS PEDAGOGISK MÅL OG TILTAK FOR BARNEHAGEÅRET 2026-2026 s..14
HELSEFREMMENDE OPPVEKST I VÅR BARNEHAGE s. 17
SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE s. 19
OVERGANGER s. 21
BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET s. 22
BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER s. 25
BARNEHAGEN TRADISJONER OG LOKALE KULTURBEGIVENHETER s. 27
PLANLEGGINGSDAGER 2026 - 2027 s. 28
GODKJENNING AV ÅRSPLANEN s. 29

INNLEDNING

Årsplanen er et sentralt arbeidsredskap for barnehagens personale og synliggjør barnehagens pedagogiske valg og begrunnelser. Den beskriver hvordan barnehagen arbeider for å oppfylle rammeplanens formål og innhold, samt hvordan barnehageeierens føringer og lokale tilpasninger ivaretas i den pedagogiske praksisen (Rammeplan, 2017).

Årsplanen er forankret i Lov om barnehager med tilhørende forskrift om rammeplan, samt i Horten kommunes økonomi- og handlingsplan og Kvalitetsplan for Hortensbarnehagen. I tillegg bygger planen på relevante lokale styringsdokumenter og veiledere.

Dokumentene er listet nedenfor:

- Barnehageloven
- Rammeplan for barnehagen
- Kvalitetsplan for Hortensbarnehagene
- Handlingsveileder for barnehagens psykososiale barnehagemiljø.
- Plan for overgang hjem, barnehage og skole.
- Plan for bærekraftig utvikling i barnehagen.
- Plan for digital praksis i Hortensbarnehagen.

EVALUERING OG VURDERING AV FJORÅRETS ÅRSPLAN

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet beskrives, analyseres, vurderes og evalueres ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen for barnehagen (Rammeplan, 2017)
Skrukketrollet familiebarnehage bruker prosjektarbeid som arbeidsmetode i vårt pedagogiske arbeid.

I 2025/2026 har vi brukt boken "Sneglen og hvalen" av Julia Donaldson som felles utgangspunkt og inspirasjon for prosjektarbeid i familiebarnehagene og på Strandparken. Dette ser vi gir et viktig fellesskap i barnehagene. Barnas undring og medvirkning har en sentral plass i utviklingen av et prosjekt, så fokuset gjennom året har vært litt ulikt fra avdeling til avdeling på Strandparken og Sommerfugl som vi har samarbeidet med. Barna har vært opptatt av sneglen og hvalen og vi har gjennom året sett at barna leker ulike leker som har med sneglen og hvalen å gjøre.

Vi har jobbet med å skape dynamiske lekemiljøer som har endret seg gjennom året i takt med det barna har blitt opptatt av underveis, og endring av årstider eller hvor hvalen og sneglen har reist i boka. Prosjektet har vært med både inne, ute og på tur. Gjennom å utforske boken og karakterene i den, har alle avdelingene arbeidet med temaer innenfor alle fagområdene. Personalet har brukt observasjon og samtaler med barna, og praksisfortellinger personalet har reflektert rundt på møter for å få barnas stemmer og deres medvirkning med i utviklingen av prosjektet. Samtidig så ønsker vi å bli enda bedre på å bruke pedagogisk dokumentasjon mer systematisk gjennom hele året. Fagarbeiderne og assistentene, samt noen av de pedagogiske lederne har deltatt i regional kompetanseutvikling på USN dette året, og på ulike måter øvd på å få fram barnas stemmer, og refleksjon rundt egen praksis.
Inndeling i mindre grupper har vært gjennomført i større eller mindre grad. Felles for alle er at de ser at dette gir barna mer tid og rom for å uttrykke seg og bli hørt og sett av de voksne. Dette tar vi med oss som en viktig metode også neste år.
Erfaringene vi har gjort dette året gjør at vi vil fortsette med et felles prosjekt for hele barnehagen. Det styrker fellesskapet, vennskap og trygghet, og gir flere muligheter for samarbeide og lek på tvers av gruppene.
I Skrukketrollet familiebarnehage er det flere barn som trenger ekstra støtte i sin språkutvikling. Vi har også mange flerspråklige barn og familier som har et annet morsmål enn norsk. Vi har gjennom året hatt fokus på bruk av ASK og morsmål som ressurs, men er ikke i mål enda. Vi ønsker å bli enda bedre på systematisk bruk av ASK og samtidig knytte det mer sammen med å jobbe med morsmål som ressurs.

BARNEHAGENES VISJON OG VERDIGRUNNLAG

Rom for alle - blikk for enkeltbarnet

I Skrukketrollet familiebarnehage har vi en grunnleggende forståelse om at alle barn er en del av et inkluderende fellesskap. Det enkelte barnet er unikt og personalet i barnehagen har et særlig ansvar for å se barnegruppa på systemnivå, men også ha et særlig blikk for individet og det enkelte barnets behov, uttrykk og ønsker. Vi er en barnehage med fokus på livsmestring og glede i et mangfoldig fellesskap.

Verdigrunnlaget

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. (Rammeplanen, 2017) Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng. I vår barnehage har vi et inkluderende miljø og vi behandler hverandre med respekt. Vi ser enkeltbarnet for den det er og deres individuelle behov. Samt ivaretakelse av barnets behov i en større sammenheng, der samspill i gruppen og demokratiske prosesser er en del av danningen.

Kommunikasjonen er anerkjennende mellom barn og voksne. Barn og voksnes væremåte gjenspeiler et trygt samspill preget av respekt, empati, humor og glede. Barna skal føle seg verdsatt og oppleve omsorg fra voksne og barn. Barna får god tid til lek, og de medvirker i egen hverdag. Personalet ser lekens verdi, er støttende og deltakende. Vi mener at god lek er grunnlag for god læring.
I Skrukketrollet familiebarnehage er vi gode på å se det enkelte barnet og lytte til det enkelte barns stemme i den store gruppen de tilhører.

Ansvar og roller

Alle som arbeider i barnehagen, skal sammen bidra for å oppfylle målene og kravene i Lov om barnehager og i rammeplan for barnehagen.

Barnehageeier har det overordnede ansvaret for at barnehagen drives etter formålet, og har med dette det juridiske ansvaret for kvaliteten på barnehagetilbudet.

Styrer og eier er gitt det daglige ansvaret i barnehagen; pedagogisk, administrativt og personalmessig. Styrer har ansvaret for at personalet tar i bruk sin kompetanse, at det pedagogiske arbeidet er i tråd med Lov om barnehager og rammeplan for barnehagen.

Pedagogisk veileder er gitt ansvaret for å lede det pedagogiske arbeidet, i tråd med godt faglig skjønn. Den pedagogiske veilederen har særlig ansvar for veiledning av personalet på barnehagen og foreldresamarbeid sammen med eier, og skal sørge for at lov om barnehager og rammeplan for barnehagen oppfylles gjennom det pedagogiske arbeidet. (Rammeplan, 2017)

BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, lek, læring, danning, sosial kompetanse, kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Barns medvirkning skal være et bærende prinsipp i planlegging, gjennomføring, vurdering og evaluering av barnehagens innhold. (Rammeplan, 2017)

I vår barnehage legger vi til rette for at alle barn opplever lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barn lærer gjennom lek og utvikler sosial kompetanse. Leken skaper vennskap, selvfølelse og selvtillit. Leken har en egenverdi og skal respekteres. Personalet støtter og deltar i barns lek for å sikre gode erfaringer og opplevelser av å mestre samspill. I vår barnehage legger vi til rette for ulike danningsprosesser. Barna medvirker, og vi tar deres undring på alvor. Barna opplever å bli sett, forstått og respektert.

Barnehagen skal ivareta behovet for omsorg

Barna i Skrukketrollet familiebarnehage skal oppleve trygghet, tilhørighet og trivsel i samvær med andre barn og voksne. Gjennom barnehagealderen lærer barna å vise omsorg for seg selv og andre, og å ta imot omsorg fra andre.

Alle barn i Skrukketrollet familiebarnehage får tilrettelagt og tilpasset sitt behov for ro, hvile eller søvn utfra alder og behov.

For å sikre barna en best mulig omsorg i barnehagen er det utarbeidet noen retningslinjer og rutiner. Barna skal alltid møte oppmerksomme og tilstedeværende voksne.

Barnehagen skal ivareta behovet for lek

I vår barnehage opplever barna et lekefellesskap som legger grunnlag for trivsel og vennskap. Personalet støtter og deltar i barns lek for å sikre gode erfaringer og opplevelser av å mestre samspill. Barnehagens pedagogiske innhold skal inspirere til fantasi og skaperglede. Igjennom prosjekter og felles opplevelser bygges gode relasjoner, og barn knytter vennskap og får lekekamerater.

Vi tilrettelegger for god lek ved å:

- bruke observasjon og pedagogisk dokumentasjon som grunnlag for valgene vi tar.
- lage gode dynamiske lekemiljøer
- inspirere til ulike typer lek basert på barnas interesser, gjennom prosjekter og opplevelser i hverdagen
- inspirasjon gjennom ulik litteratur
- vi bruker dramatisering som metode for å inspirere leken
- personalet i barnehagen er rollemodeller i lek og er deltagende i lek både ute og inne.

Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning

Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

I Skrukketrollet familiebarnehage legger vi til rette for barns medvirkning gjennom:

- observasjoner og bruk av pedagogisk dokumentasjon.
- I hverdagsaktiviteter og samtaler i hverdagsaktiviteter.
- Barnegruppesamtaler.
- Barnesamtaler.
- Prosjektarbeid.
- i her- og nå situasjoner.

Barnehagen skal fremme læring

Barnehagen legger opp til læringsprosesser hvor barna får bruke hele kroppen og alle sanser. De ansatte i barnehagen anerkjenner og stimulerer barns nysgjerrighet og vitebegjær. Leken er barnas viktigste læringsarena.

Læring skjer blant annet gjennom:

- prosjektarbeid
- lystbetont lek
- deltakelse i hverdagsaktivitet
- hopp- aktiviteter
- sosialt samspill
- opplevelse av mestring
- språklig utforskning
- turer i nærmiljøet

Barnehagen skal fremme danning

Barnehagen legger til rette for danningsprosesser der barna får være medvirkende og undrende. Alle skal oppleve likeverd gjennom å tilbys ulike muligheter ut ifra deres forutsetninger. Barnehagen bidrar til at barnet reflekterer over egne handlinger og væremåter, og å være prøvende og nysgjerrig til omverdenen. Vi legger til rette for at barna ser seg selv som verdifulle deltagere i et større felleskap. Barnas evne til å ta andres perspektiv, vise forståelse og respekt i et mangfold vil stå sentralt. I vår barnehage bidrar vi til å utvikle barns evne til å kunne dele, følge regler, gjennomføre oppgaver, utrykke meninger og ta initiativ.

Gjennom prosjektarbeid, tilrettelagte hverdagsaktiviteter, god lek med støtte fra de voksne, barnesamtaler, møter der barna medvirker og alltid tilstedeværende voksne, hjelper vi barna i dannings prosessen.

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Barna i Skrukketrollet familiebarnehage får utforske og utvikle sin språkforståelse og språkkompetanse. Barnehagen bidrar til at barna leker med språk, symboler, tekst og stimulerer til språklig nysgjerrighet gjennom:

- Å sette av tid til bruk av litteratur og benytte oss aktivt av variert litteratur
- egen språkressurs, for å styrke den norskspråklige utviklingen
- barnesamtaler i smågrupper
- vi bruker bilder og konkreter i hverdagsaktiviteter og strukturerte aktiviteter
- alternativ kommunikasjon brukes som støtte til det muntlige språket i de daglige situasjoner der dette er til nytte for det enkelte barnet
- barna møter ulike språk og språkformer gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster.
- de voksne bruker språket aktivt i hverdagsaktiviteter, f.eks måltid, påkledning etc
- voksne setter ord på barnas tanker og følelser i barnas lek og aktiviteter

Barnehagen skal fremme vennskap og felleskap

Skrukketrollet familiebarnehage bidrar til at barn utvikler trygghet og stolthet over egen tilhørighet, og respekt for hverandres kulturelle verdier og ytringer. Vi hjelper barna til å utvikle empati, slik at de klarer å skille mellom egne og andres tanker og følelser

For å styrke fellesskapsfølelsen og bygge vennskap arbeider vi blant annet med:

- løfter og anerkjenner mangfoldet i barnegruppen
- relasjonsbygging mellom barn- barn og barn- voksen
- egen plan for inkludering, og forebygging av mobbing og utestengelse
- markering av ulike høytider i barnehagen
- FN dag
- prosjektarbeid som inspirasjon til lek og felles lekereferanse for barna
- vi reflekterer sammen med barna og er nysgjerrige på verden rundt oss
- vi bruker løsningsfokusert tilnærming i hverdagen med barna
- gode samtaler med barna

Trafikksikkerhet i barnehagen

Barn har rett på en trygg og god oppvekst, og trafikksikkerheten er en betydelig del av barnehagehverdagen. Barn er trafikanter hver uke, enten som passasjer, fotgjenger og etter hvert syklister. Trafikksikkerhet er de voksnes ansvar, og vi er rollemodeller for den oppvoksende generasjon. Hvis holdninger og vaner etablerers tidlig vil det være lettere å tenke trafikksikkerhet videre i livet.

For å sikre barna en trafikksikker hverdag har barnehagen:

- rutiner for turer, parkering, port og transport
- samtaler med barna om trafikksikkerhet
- trafikksikkerhet som tema ved foreldremøter.

BARNEHAGENS FAGOMRÅDER

Barnehagens syv fagområder skal sees i sammenheng og være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Arbeidet med fagområdene skal bygge på lek, nysgjerrighet og kreativitet. Det skal arbeides tverrfaglig og helhetlig. (Rammeplan, 2017)

Fagområdene:

- *Kommunikasjon, språk og tekst*
- *Kropp, bevegelse, mat og helse*
- *Kunst, kultur og kreativitet*
- *Natur, miljø og teknologi*
- *Antall, rom og form*
- *Etikk, religion og filosofi*
- *Nærmiljø og samfunn*

Fagområdene er med på å utvikle barnehagens innhold og sikre progresjon i det pedagogiske arbeidet. Barnehagen arbeider spesielt med fagområdene i lek og prosjektarbeid. Innenfor hvert fagområde finnes det kunnskaper og ferdigheter som skal utvikles hos barna, og som sikrer at personalet alltid skal kunne tilby ulike og nye veier og aktiviteter i en lek eller i et prosjektarbeid. Fagområdene henger også sammen med fag barn vil møte på skolen. Fagområdene skal være en meningsfull og lærerik del av barnas hverdag. Arbeidet med de ulike fagområdene vil bli synliggjort i periodeplaner og vårt felles prosjekt.

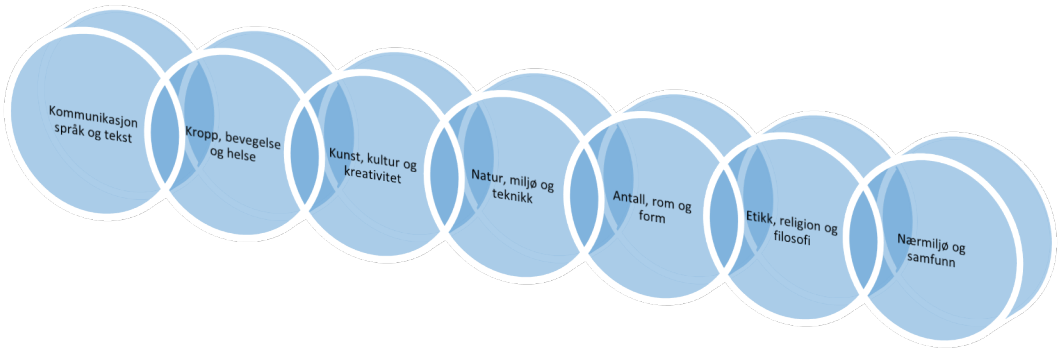

KVALITETSPLAN FOR HORTENSBARNEHAGENE

Kvalitetsplanen for barnehagene i Horten kommune er et felles styrings- og utviklingsverktøy som skal sikre systematisk arbeid med kvalitet i barnehagene. Planen bygger på nasjonale og lokale føringer, og skal bidra til et trygt, inkluderende og utviklende barnehagetilbud for alle barn.

Planen er strukturert rundt fem overordnede målområder med kjennetegn på god praksis. Disse skal støtte barnehagene i å omsette mål til konkret pedagogisk arbeid i hverdagen. Kvalitetsarbeidet skal være kontinuerlig og forankret i profesjonsfellesskapet, med fokus på refleksjon, utvikling og barns beste.

Gjennom felles retning, lokal tilpasning og aktiv bruk av planen i utviklingsarbeid, skal kvalitetsplanen bidra til å styrke det pedagogiske arbeidet og sikre god kvalitet i møte mellom barn, ansatte og foreldre.

Kvalitetsplanens 5 mål

1. Barna erfarer et dynamisk leke- og læringsmiljø
2. Barna erfarer gode relasjoner og tilhørighet i et inkluderende miljø
3. Barna erfarer et rikt språkmiljø, hvor alle får mulighet å utrykke seg gjennom varierte former for kommunikasjon
4. Ansatte deltar aktivt i barnehagebasert kompetanseutvikling i et lærende profesjonsfellesskap
5. Foreldre erfarer et godt samarbeid mellom hjem og barnehage

BARNEHAGENS PEDAGOGISKE MÅL OG TILTAK FOR BARNEHAGEÅRET 2026-2027

Gjennom arbeidet med kvalitetsplanen for Hortensbarnehagene ønsker vi å skape et dynamisk leke- og læringsmiljø, et inkluderende fellesskap og et rikt språkmiljø hvor vi skal legge til rette for at alle barn får utforske, uttrykke seg og oppleve tilhørighet.

Personalet har en aktiv rolle i å støtte barnas lek, bygge gode relasjoner og fremme et språkstimulerende miljø i hele barnehagehverdagen. Arbeidet med disse målene skal bidra til at barna får delta i meningsfulle fellesskap og utvikle seg i trygge og inspirerende omgivelser.

For barnehageåret 2026 - 2027 vil vi arbeide spesielt med følgende tre mål:

- Barna erfarer et dynamisk lekemiljø
- Barna erfarer gode relasjoner og tilhørighet i et inkluderende miljø
- Barna erfarer et rikt språkmiljø hvor alle får mulighet til å uttrykke seg gjennom varierte former for kommunikasjon

Barna erfarer et dynamisk leke- og læringsmiljø

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne.» (Rammeplan for barnehagen 2017)

Et levende og dynamisk lekemiljø kjennetegnes av at det er fleksibelt, variert og i endring. Miljøet tilpasses barnas interesser og lek, og gir rom for både fantasi, utforskning og samarbeid. Materialer og rom brukes på ulike måter, og personalet er aktive medspillere som observerer, tilrettelegger og videreutvikler leken.

Tiltak:

- Personalet observerer og bruker pedagogisk dokumentasjon for å fange opp barnas interesser, og barna inkluderes i å medvirke i endringer av lekemiljøet gjennom året.
- Personalet skaper jevnlig nye spor og oppdrag i prosjektet i tråd med pedagogisk dokumentasjon, og inspirerer til felles lek og utforsking.
- Vi tilbyr variert og godt organisert lekemateriell og lekekroker som endres gjennom året, og bidrar til barns utforsking og lek sammen med andre.
- Personalet er aktive medskapere i lek, og veileder barn som trenger ekstra støtte.
- Vi skjermer lek ved å sette av tid og rom og unngå forstyrrelser.

Barna erfarer gode relasjoner og tilhørighet i et inkluderende miljø

«Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta.» (Rammeplan for barnehagen 2017)

Gode relasjoner og tilhørighet i et inkluderende miljø handler om at alle barn skal oppleve seg som en viktig del av fellesskapet. Det innebærer at barna møter varme, trygge og tilgjengelige voksne, og at de får utvikle gode relasjoner både til voksne og til andre barn.

Tilhørighet skapes når barna blir sett, anerkjent og får delta aktivt i fellesskapet. Et inkluderende miljø innebærer at det er plass til mangfold, og at ulikheter blir verdsatt som en ressurs.

Tiltak:

- Barna og personalet deles i mindre grupper i lek og prosjektarbeid. Dette gjøres systematisk hver dag.
- Barna medvirker i egen hverdag ved at personalet sørger for at alles uttrykk og stemmer blir fanget opp og inkludert i lek og prosjektarbeid.
- Barnas bakgrunn og kultur blir brukt som ressurs inn i prosjektet og det øvrige pedagogiske arbeidet på avdelingene ved at vi synliggjør ulikheter og inkluderer kulturelle uttrykk som mat, musikk, tradisjoner og språk.

Barna erfarer et rikt språkmiljø, hvor alle får mulighet å utrykke seg gjennom varierte former for kommunikasjon

«Personalet skal skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språket og kommunisere med andre.» (Rammeplan for barnehagen 2017)

Et rikt språkmiljø gir barna erfaringer med både **verbalt språk, kroppsspråk, lek, symboler, bilder og digitale uttrykksformer**. Det handler også om at alle barn – uansett språklige forutsetninger – skal få mulighet til å bli forstått og delta i fellesskapet.

Tiltak:

- Vi bruker sang og musikk, også fra språk og kulturer representert i barnehagen, for felles opplevelser som styrker språkutviklingen.
- Vi bruker ASK sammen med drama systematisk i arbeidet med å fremme et språkstimulerende miljø.
- Barnas morsmål skal være en ressurs som brukes aktivt gjennom nøkkelord, musikk og fortelling.
- Litteratur og høytlesing har en stor plass i hverdagen og i prosjektet.

HELSEFREMMEDE OPPVEKST I VÅR BARNEHAGE

Helsefremmende Oppvekst i Horten kommune (HOPP) er et tverrfaglig kommunalt samarbeid, som skal legge til rette for sunn livsstil hos barn og unge, gi bedre læringsforhold, økt trivsel og forebygge livsstilssykdommer og inaktivitet.

- **Hoppaktiviteter i Skrukketrollet familiebarnehage**
  Voksne har ansvar for å utføre faste ukentlig fysiske aktiviteter, sammen med barna. Aktivitetene forgår fortrinnsvis ute på uteområde, og noen ganger inne i barnehagen.

- **Vanntilvenning for skolestartere i Skrukketrollet sammen med Strandparken barnehage**

  Høsten 2026 vil alle skolestartere får tilbud om vanntilvenning i regi av barnehagemyndigheten i Horten

  Tidlig vanntilvenning er vesentlig for å bli trygg på- og glad i å være i vannet. Timen i bassenget vil ha fokus på vanntilvenning gjennom lek, det vil si å gjøre barna trygge i vannet. Vanntilvenning er en viktig forutsetning for å lære seg å svømme. I vannet vil voksne se hvem som trenger hjelp og støtte, og gjøre barna trygge. Andre trenger etter hvert utfordringer og vi øker aktiviteten i vannet. Vi har også fokus på at barna skal øve på av og påkledning og å dusje selv. Vi bruker god tid slik at barna føler mestring i å være selvstendig.

- **Søvn og hvile**

  Lek og fysisk aktivitet er grunnleggende for fysisk og psykisk velvære. En aktiv hverdag krever nok søvn og hvile, dette er spesielt viktig for alle barn under 3 år, men også for noen barn over 3 år. Alle barn har individuelle behov for hvile/søvn. Vi avtaler vedrørende det enkelte barnet hvor mye hvile barnet skal ha i løpet av dagen. I vår barnehage legger vi til rette for søvn ute- eller inne.

  Barn som ikke skal sove, kan hvile på egnet sted på barnehagen. Vi oppfordrer alle barn som viser tegn til at de ønsker å hvile, å gjøre dette.

- **Kosthold i barnehagen**

  Barnehagen forholder seg til helsedirektoratets retningslinjer og vi har et variert og næringsrikt kosthold. Vi vil dette året i tillegg jobbe med at barn deltar mer i forberedelser og tilberedning av mat.

SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE

Barnehagen skal sikre et trygt og tillitsfullt samarbeid med foreldrene gjennom god kommunikasjon og aktiv involvering. Foreldre opplever å bli sett og inkludert i hverdagen, får relevant informasjon om barnas hverdag og medvirkningsmuligheter, og har tillit til tilbudet. Personalet møter foreldre med åpenhet, respekt og profesjonalitet, og er aktive i dialogen ved henting og levering. Eier legger til rette for god foreldremedvirkning, er synlig og tilgjengelig, og sikrer en felles standard for kommunikasjon samt veiledning av personalet.

Det individuelle foreldresamarbeidet

Vi har flere arenaer hvor vi samarbeider med foresatte. Først og fremst er det den daglige kontakten i forbindelse med at barnet blir levert eller hentet i barnehagen. Her har foreldre, foresatte og barnehagens personale mulighet til å gi kort informasjon, formidle beskjeder og gjøre avtaler. I løpet av et barnehageår gjennomfører vi 2 foreldresamtaler ved ønske. Her har vi dialog om barnets trivsel og utvikling. Dersom det er nødvendig gjør vi sammen med foresatte avtaler om ulike tiltak som skal gjennomføres og når dette skal evalueres. Ved behov bruker vi tolk i foreldresamtalene.

Informasjon og innblikk i barnehagens pedagogiske praksis.

I barnehagen deler vi planer, dokumentasjon og refleksjoner fra barnas hverdag. Informasjonen kobles til pedagogiske mål og rammeplanen, slik at foreldre får innsikt i barnas læring og utvikling. Vi legger til rette for dialog og involvering gjennom tydelig, jevnlig og relevant kommunikasjon.

Årlig foreldreundersøkelse

Hvert år gjennomføres det en foreldreundersøkelse i regi av Utdanningsdirektoratet. Dette er en undersøkelse som alle barnehager i Norge har mulighet til å delta på. På bakgrunn av resultatene vurderer vi vår egen praksis, og utarbeider tiltak innenfor områder vi ønsker å utvikle.

Foreldremøter

Vi gjennomfører minst 2 foreldremøter i året. På høsten har vi et møte for alle foreldre hvor tema vil være barnehagens årsplan og informasjon om barnets hverdag. På våren gjennomfører vi foreldremøte for alle nye foreldre. Andre foreldremøter kan også forekomme i løpet av året. Dette kan for eksempel være møter med ulike tema sammen med våre eksterne samarbeidspartnere. Disse vil gjennomføres i samarbeid med FAU/SU.

Foreldreråd

Foreldrerådet består av foreldrene/de foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser, og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Som hovedregel samles foreldrerådet en gang i året, i forlengelse av foreldremøtet. Foreldrerådet er ansvarlig for å velge 1 representant til barnehagens samarbeidsutvalg (SU). Alle foreldre/foresatte har mulighet til å melde inn eller ta opp saker i foreldrerådsmøte. Barnehageeier ved styrer skal sørge for at alle saker av viktighet skal forelegges for foreldrerådet.

Samarbeidsutvalget (SU)

SU skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ (jf. Barnehageloven §4). SU består av en foreldrerepresentanter, Bente (og Annette som sekretær). SU har møte ved behov, vanligvis to ganger i året. Alle viktige saker som berører barnehagen skal tas opp i SU. Dette kan være budsjett, bemanning, tilsyn og saker som medfører endring i barnehagen drift.

OVERGANGER

I Hortens barnehager har vi en standard for trygg tilvenning. Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet er trygg i barnehagen og i overgangene til nye arenaer. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

Før barnet begynner i barnehagen

Vi legger til rette for en trygg og god overgang fra hjem til barnehage ved å gi barn og foreldre mulighet til å bli godt kjent med barnehagen før oppstart. Gjennom leketimer i barnehagen får barna utforske miljøet, leke og bli kjent med ansatte, andre barn og foreldre sammen med en trygg voksen. Besøkene bidrar til å skape trygghet og gode relasjoner, som er særlig viktig for små barn. Alle nye familier inviteres til flere besøk i forkant av oppstart, også ved oppstart i løpet av året.

I midten av juni inviteres alle nye foreldre til foreldremøte hvor temaene er oppstart og tilvenning, barnets rett til et trygt og godt barnehagemiljø, praktisk informasjon og omvisning.

Når barnet begynner i barnehagen

Foreldre/foresatte skal være inkludert og aktivt med i barnets omsorg og utvikling, og vi har foreldreaktiv tilvenning som går over fem dager ved oppstart.
Når ettåringer begynner i barnehagen, er det ikke så lett å forklare dem hvordan denne overgangen skal være. Det er foreldrene som kjenner barnets uttrykk, behov og rutiner, og som er tryggheten for barnet. I løpet av tilvenningsperioden deler foreldrene denne kunnskapen med personalet og overlater gradvis stell og oppgaver til personalet. Målet er at barnet erfarer at også barnehagen er et trygt og fint sted å være.
Barn har ulike behov, og tilvenningsperioden må tilpasses det enkelte barn. Den første dagen er kort, og foreldrene er sammen med barnet hele tiden, dette gjelder også for 3-5-åringer. Deretter vurderer personalet og foreldrene sammen hva som er best for barnet de kommende dagene.

Overgang fra barnehage til skole og SFO

Kommunen har en overordnet plan for samarbeid og sammenheng barnehage, hjem, skole og SFO. Planen omfatter alle barn, foreldre, barnehager og skoler i Horten.
Barnehagen har en egen skolestarterplan.

Barnehagen samarbeider fortrinnsvis med nærskolen Lillås.

Det siste halvåret i barnehagen, besøker barna sin nærskole sammen med barnehagens skolestartergruppe. Dersom barnet ikke har sin skole i nærheten av barnehagen, vil det være med på besøk i nærskolen til barnehagen. Her vil barna få et lite innblikk i hva skole er og hvordan skolehverdagen ser ut.

Skolestartere har egne besøksdager i regi av skolen på våren.

BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.
For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogisk arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplan, 2017)

Planlegging, vurdering og dokumentasjon av barnehagens arbeid:

Som en lærende organisasjon er vi i en kontinuerlig prosess hvor vi utvikler vår egen pedagogiske virksomhet. Dette innebærer at vi hele tiden planlegger, gjennomfører, dokumenterer og vurderer vår egen praksis.

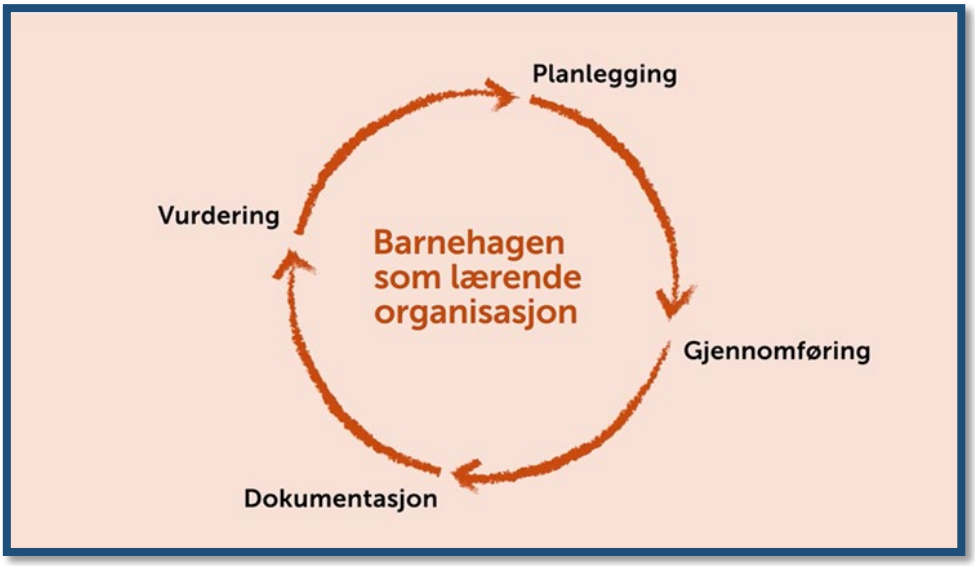

(Udir.no)

Planlegging

Årsplanen er barnehagens eget pedagogiske dokument, som legger føringer for vår praksis. Hver vår setter vi i gang planleggingsprosesser, som skal resultere i en ny årsplan. I denne planen fletter vi sammen kravene som ligger i barnehageloven, rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, kommunale planer, vårt vurderingsarbeid, som er basert på dokumentasjon, barns medvirkning, foreldreundersøkelsen og innspill foreldre har kommet med i forbindelse med foreldresamtaler.

Barnehagen utarbeider egne periodeplaner, som skal beskrive hva som skal skje på avdelingen den neste perioden. Når denne utarbeides, tar barnehagen hensyn til årsplanen, pågående prosjekter, barnegruppas sammensetning, interesser og behov og eventuelle innspill fra foreldre.

Vurdering

Vi bruker mye tid på å reflektere over vår egen praksis. Vi vurderer årsplan, periodeplaner og de enkelte barnegruppene basert på refleksjoner over observasjon, dokumentasjon, barns medvirkning og foreldreundersøkelsen. Dette gir kunnskap om enkeltbarnets og barnegruppenes trivsel og utvikling, som er nødvendig for å sikre oss at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Hver eneste dag vurderer den enkelte barnehagen dagen som har gått. Som grunnlag for denne vurderingen ligger i tillegg til de ansattes observasjon, også barnas erfaringer og synspunkter omkring dagen. Disse vurderingene danner grunnlaget for ukeplaner og månedsplaner. Videre reflekterer vi jevnlig rundt enkeltområder og faglige og etiske temaer som f.eks. voksenrollen og barns medvirkning på pedagogmøter og fagmøter for det øvrige personalet. Vi bruker også personalmøter og planleggingsdager for å finne vårt ståsted i forhold til våre planer og områder vi ønsker å utvikle videre.

Dokumentasjon

Dokumentasjon er en kontinuerlig prosess og er helt nødvendig for å kunne vurdere og planlegge barnehagens innhold og kvaliteten på denne. Dokumentasjon kan være strukturert observasjon, nedtegnelser, bilder av aktiviteter og det som barnet skaper, f.eks. tegninger. Dette skal komme til syne gjennom periodeplaner, og på veggene i barnehagen. Dette gir oss et godt grunnlag for videre vurderings- og planleggingsarbeid.

Tilrettelegging i det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Horten kommune har en rutine for å identifisere og følge opp barn som trenger ekstra oppfølging og støtte. Det er barnehagens ansvar å tilrettelegge for den sosiale, spesialpedagogiske og/eller fysiske oppfølgingen av barnet innenfor det ordinære barnehagetilbudet. Dette er en kontinuerlig prosess som foregår i tett dialog med barnets foresatte, og i samhandling med andre instanser dersom det er behov for det. Barnehagen skal i samarbeid med foresatte avklare hvilke tiltak som skal til for å hjelpe barnet, og justere tiltakene etter barnets behov og utvikling.

Internt KO-team

I Horten kommune har alle barnehager og skoler etablert internt koordineringsteam (KO-team). Formålet med internt KO-team er å identifisere og få en gjennomgang av alle barns behov for omsorg, lek, læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling og å sikre tidlig innsats blant risikoutsatte barn. Internt KO-team består av barnehagens ledelse og en fast helsesykepleier, samt aktuelle pedagogiske ledere. Her har vi dialog rundt barn og barnegruppe med fokus på mestring og utvikling. Dersom det er nødvendig med videre oppfølging og tiltak gjøres dette i samarbeid med foresatte. Tiltakene følges opp jevnlig av pedagogisk leder og barnehagens ledelse. Dette blir en metode for å fange og følge opp barns utvikling på individnivå og som gruppe. Dersom vi sammen med foresatte ønsker å drøfte videre oppfølging med andre faggrupper kan dette tas opp i utvidet KO-team.

BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER

Arbeidsmåtene i barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Arbeidsmåtene i barnehagen skal stimulere til nysgjerrighet og undring, og barna skal gis muligheter til å uttrykke seg på forskjellige måter. (Rammeplan, 2017)

Prosjektarbeid med barn

Gjennom lek utforsker barn verden rundt seg. Barna lærer at de kan påvirke sin egen barnehagehverdag når vi skaper rom for deres lek, fantasi og utforskning i ulike temaer og prosjekt. Sammen skal vi finne glede i å lære, uten å måtte finne fasitsvar. Det er forskjellige måter å se verden på, og vi skal akseptere og tolerere dem alle. Vi skal være i en prosess hvor vi sammen kan utforske, undersøke og reflektere videre rundt noe tredje som vi blir opptatt av. Når vi er åpne for improvisasjon og nyskapning, oppstår uventede magiske øyeblikk. Barna medvirker og utvikler prosjekt sammen med de voksne. Den voksnes rolle blir å utfordre, motivere og improvisere slik at leken og undringen stimuleres.

Barnehagen har et felles prosjekt på tvers av alle avdelinger, som skal leve gjennom hele året. I tillegg kan avdelingen ha små eller litt større prosjekter for kortere eller lengre perioder.

Dokumentasjon og pedagogisk dokumentasjon

Dokumentasjon av barnehagens praksis blir til **pedagogisk dokumentasjon** når personalet og barna sammen reflekterer over og samtaler om innholdet. Gjennom dette arbeidet utvikler vi barnehagens praksis på en systematisk og kunnskapsbasert måte.

Pedagogisk dokumentasjon gir oss økt innsikt i det som skjer i det pedagogiske arbeidet, og fungerer som et verktøy for å synliggjøre, vurdere og videreutvikle praksis. Den skal bidra til å løfte fram ulike perspektiver og legge til rette for en åpen, kritisk og reflekterende kultur i personalgruppen.

Arbeidet med pedagogisk dokumentasjon bygger på et barnesyn der barna forstås som kompetente individer med evne, vilje og lyst til å utforske, leke og lære. Det gir også barns medvirkning en tydelig plass i planlegging, gjennomføring og videre utvikling av det pedagogiske arbeidet (Udir, veileder om pedagogisk dokumentasjon).

I vår barnehage bruker vi dokumentasjon aktivt som grunnlag for refleksjon og læring. Sammen med barna går vi tilbake til det vi har gjort, og setter ord på erfaringer, opplevelser og prosesser. Slik kan dokumentasjonen bidra til nye tanker, spørsmål og ideer, som danner utgangspunkt for videre utforsking og læring.

Progresjon

Rammeplan for barnehager (2017) sier at «progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang.» (KD, 2017, s.44)

Barnehagen skal gi barna opplevelser som skaper mestring, tilpasset deres alder, modenhet og individuelle utvikling. Aktivitetene i barnehagen skal bidra til progresjon for barna. Barna skal oppleve at hvert barnehageår innebærer nye opplevelser og erfaringer, samtidig som at noe gjentar seg. Barnehagen skal gi barna opplevelser som skaper mestring tilpasset alder, modenhet, individuell utvikling og progresjon.

Barnehagens digitale praksis

Rammeplan for barnehager sier at «ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.» (KD, 2017, s.44)

Horten kommune har en egen plan for digital praksis i Hortensbarnehagen, som legger føringer for barnehagens arbeid på dette området.

Et av målene i planen er at barnehagen fremmer en inkluderende praksis. For å få til dette vil vi benytte digitale verktøy på linje med annet pedagogisk materiell for å bidra til mestring og positive fellesopplevelser. Vi vil også bruke digitale verktøy til å arbeide med språk og språkutvikling og for å utvikle vårt flerspråklige miljø.

BARNEHAGENS TRADISJONER OG LOKALE KULTURBEGIVENHETER

Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap. Barnehagen skal by på varierte impulser, opplevelser og erfaringer, og omfatte lokale, nasjonale og internasjonale perspektiver. (Rammeplan for barnehagen, 2017, s.9)
I løpet av året har barnehagen ulike arrangementer som bygger på viktige tradisjoner som vi markerer i barnehagen. Nedenfor er oversikten over disse i barnehageåret 2026-2027

MÅNED:	ARRANGEMENT:
Januar	Vinteraktivitetsdag (kommer nærmere tilbake med dato)
Februar	Markering av Samefolkets dag fredag 5 februar Prosjektfest fredag 12 februar
Mars/April	Barnehagedagen markeres tirsdag 9 mars Markering av Eid al-fitr fredag 12 mars
Mai	Barnehagetog- vi markerer Norske nasjonaldagen fredag 14 mai
Juni	Sommerfest med foreldre og foresatte (kommer nærmere tilbake med dato)
August/September	Brannvern og trafikksikkerhets fokus Høstfestsuppe hos sommerfugl fredag 4 september
Oktober/November	Markering av FN dagen mandag 26 oktober
Desember	Markering av advent på fredag i desember Luciamarkering med foreldre og søsken fredag 11 desember Nissefest mandag 30 november Julebord for barna fredag 4 desember

PLANLEGGINGSDAGER BARNEHAGEÅRET 2026 – 2027

GODKJENNING AV BARNEHAGENS ÅRSPLAN

Lov om barnehager viser til at årsplan for barnehagen skal godkjennes i barnehagens samarbeids utvalg.

Årsplanen er fastsatt i samarbeidsutvalget for Skrukketrollet familiebarnehage, Horten den 18.08.26.

Leder, samarbeidsutvalget

HVERDAGSAKTIVITET ER I SKRUKKETROLLET FAMILIEBARNEHAGE

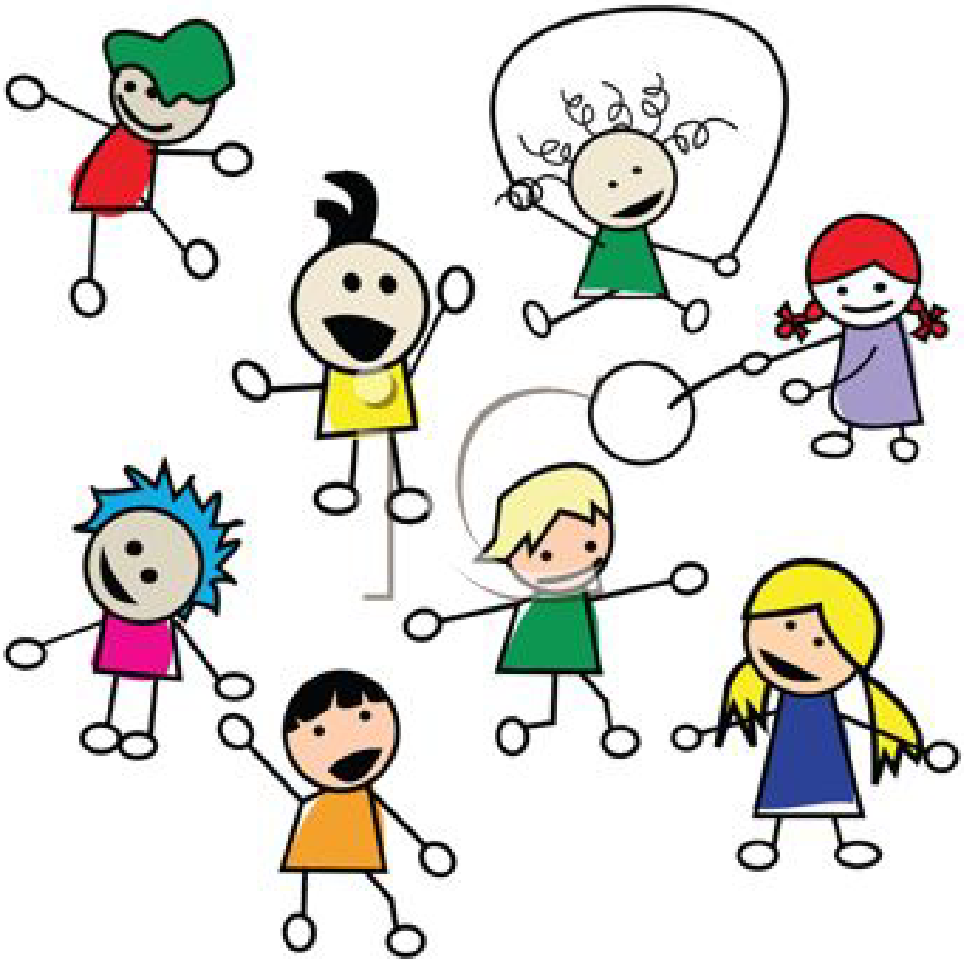

ANKOMST I BARNEHAGEN

- De voksne tar imot i gangen, evt ved porten hvis vi er ute. Hilser først på barnet med navn. De voksne tar imot barnet etter individuelle behov så barnet får en god opplevelse ved ankomsten.

- De voksne tar imot beskjeder fra foreldrene, og skriver disse ned ved behov.

- De voksne tar seg tid til en samtale med foreldrene, gjerne forteller hva som skal skje «i dag».

- Vi starter alltid dagen stille og rolig.

FROKOST I BARNEHAGEN

- Frokost starter kl 07.30 for de barna som skal spise. Vi finner frem matpakke og tar med til bordet. Den voksne finner frem drikke. Vi setter oss sammen ned til frokost. Den voksen hjelper barnet med matboksene ved behov. Den voksne hjelper evt med og lager grøt til de som skal ha det.

- De voksne prater rolig med barna rundt bordet og oppfordrer til rolig samtaler rundt bordet.

INNELEK/FUNKSJONOMRÅDER

- De voksne skal tilrettelegge for god frilek i barnehagen. Det vil si at de har ansvar for at det er ryddig i lekene, at barna har det utstyret de trenger til god lek, og at rommene er møblert slik at de inspirerer til god lek.

- De voksne "sprer seg" rundt i funksjonsområdene. Er tilgjengelig og observer om barna vil ha eller trenger en voksen til å komme i gang i lek. Delta aktiv til å begynne med, og trekker seg heller ut når de ser at leken er godt i gang.

- De voksne setter i gang bord aktiviteter, synger og spiller, leser, etc. når de ser noen ønsker dette.

- De voksne støtter og hjelper de barna som ikke kommer inn i lek, eller aktivitets – og når støynivå blir for høyt. Det er også lov til tider å ha "herjelek" når forholdene tilsier det.

- Det er viktig at vi har en god kommunikasjon med alle barn og voksne.

- De voksne har en positiv og god tone overfor barna, og skaper trygghet.

- Vi gir barn ulike utfordringer etter alder og utviklingsnivå. Gir barna mestringsfølelse og positive erfaringer.

SAMLINGSSTUND

- Vi har samlingsstund ved unntak av tur dager, ulike arrangementer og aktiviteter, og lignende.
- Den voksne leder samlingsstund med sang, historie, fortelling instrumenter, bøker og annet materiell. Tema/prosjekt relaterte samlinger
- Samlingsstunden gir barna ny kunnskap, nye erfaringer og spennende opplevelser.
- Vi bruker språket mye og variert, bevisst språkstimulering i samlingsstund.
- Varierte samlinger, men likevel er gjentakelser viktig for barna.
- Vi har spontane og planlagte samlinger, og lytter til barna. Bruker humor – dette gir de beste samlingene.
- De voksne ser alle barna, alle får anerkjennelse av andre barn og voksne.
- Vi øver på å rekke opp hånden så alle får sagt ting de ønsker å si uten å bli avbrutt

STELLESITUASJON

- Vi gjør stellesituasjonen til en positiv situasjon, hvor vi tar oss god tid til "en-til-en" kommunikasjon.

- Vi koser, prater, synger og tøyser sammen med barnet. Husk at dette er en god mulighet til språkstimulering!

- Vi har to faste bleieskift om dagen, ellers skifter vi ved behov.

- Vi oppfordrer barnet til do-trening når barnet er klar for dette. Vi avtaler med foreldre.

- Vi bruker alltid hansker, engangskluter og engangsunderlag over stellebenken. Husk å desinfisere stellematta og do etter hvert.

- Håndhygiene hos barn og voksne viktig! Før hvert måltid og etter hvert toalettbesøk og stell, og når vi kommer inn etter å ha vært ute.

- Tilgriset/skittent tøy sendes hjem til vask i en gjenbrukspose på plassen til barnet

FORMIDDAGSMAT I BARNEHAGEN

- Det blir dekket til ett innbydende bord

- De voksne sitter ved bordet sammen med barna. Ingen står under måltidet. Ved å ha dekket bordet med alt vi trenger på forhånd, unngår vi voksne som «flyr» under måltidet.

- Barna øver på å smøre selv med egen kniv, når de er klar for dette. De voksne gir pålegg.

- Barna hjelper hverandre, sender mat og venter på tur.

- Vi bruker god tid ved bordet, skaper en god stemning med rolige stemmer og har gode samtaler rundt bordet.

GARDEROBESITUASJON

- De voksne finner frem tøy til de mindre barna, men alle blir oppfordret til å prøve å kle på seg selv.

- De voksne er gode rollemodeller og bruker tid på å vise hvordan man skal kle på dersom de ikke får det til.

- Vi bruker god tid og samtaler med barna under påkledning.

- En voksen går ut sammen med barna når vi er ferdige med å kle på oss.

- Den andre voksende kler på resten av barna, og kommer ut etter at innearealet er ryddet.

UTELEK

- Vi er mye ute, og i "all slags vær". Vi vurderer kalde dager med mye vind, regn eller snøvær, om barna har glede av å være ute.
- Den voksne sjekker over uteområdet at alt er på stell, og at portene er låst med en gang man kommer ut.

- Voksne er hele tiden tilgjengelige for barna, og setter i gang lek og deltar aktivt.
  - Vi gir barn ulike utfordringer etter alder og utviklingsnivå. Gir barna mestringsfølelse og positive erfaringer.
  - God kommunikasjon og positive tilbakemeldinger til barna.
  - Barna veiledes til og selv å finne løsninger på konflikter.
  - De voksne "sikrer" barnas lek og at uteområdet og lekene er i orden.
  - De voksne er positive forbilder.

HENTING I BARNEHAGEN

- Alle foreldre blir møtt av personalet ved henting ute eller inne.
- Vi gir gode tilbakemeldinger om barnets dag i barnehagen og forteller om store og små opplevelser.
- Informasjon og beskjeder gis.
- Dokumentasjon i garderoben evt på porten henges opp slik at alle foreldre har mulighet til å lese denne.

PROGRESJONSPLAN

Skrukketrollet familiebarnehage

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg og oppleve fremgang. Alle barn skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets -og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser og ferdigheter» (RP for barnehager)

I barnehagen arbeider vi hele tiden på tvers av de ulike fagområder. Fagområdene lar seg vanskelig isolere og vil i alle arbeidsmåter, leker og aktiviteter overlappe hverandre.

Progresjonsplanen vil deles opp etter alder ved hjelp av de ulike fagområdene. Det er allikevel viktig å presisere at progresjonen ikke kan ses alene med hensyn til alder. Barnas utviklingsnivå og erfaring vil her være viktig. Barna skal oppleve progresjon i de ulike aktivitetene og bli tilbudt utfordringer slik at alle har noe å lære, strekke seg etter og oppleve mestring.

Kommunikasjon, språk og tekst

Barna skal utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og få kjennskap til mange kommunikasjonsformer igjennom:

1-2 år

- Enkle sanger med bildeillustrasjoner
- Bevegelsessanger
- Pekebøker som leses og settes ord på sammen med voksne
- Tilgjengelige pekebøker og billedbøker med enkel tekst
- De voksne ordsetter handlinger i hverdagen
- Nonverbal kommunikasjon er en bevisst handling hos de voksne og vi legger stor vekt på den hos barn uten muntlig språk
- Bruker mye bilder og konkreter

3-4 år

- Sanger, rim og regler
- Bevegelsessanger
- Finner rytme i ord og rim
- Barna blir lest for, litteratur med noe bildeillustrasjoner som støtter teksten
- Barna har lett tilgjengelige billedbøker med tekst
- Barna får anledning og oppmuntres til å fortelle om opplevelser, undrer seg og stiller spørsmål
- Barna blir kjent med skriftspråk- leker med bokstaver
- Barna bruker det muntlige språket til oppgaveløsing og samhandling med andre barn. De voksne støtter oppunder dette

5-6 år

- Barna introduseres for skriftspråket
- Barna utforsker og leker med språket
- Barna har litteratur og ulike faktabøker tilgjengelig
- Barna blir lest for og det settes av tid til samtale rundt aktuelle tema
- Barna lager historier og fortellinger
- Barna leker med rim og regler
- Barna leker regelleker med rim og sanger

Kunst, kultur og kreativitet

Barna skal oppleve kunst og kultur i barnehagen gjennom å selv være aktive og oppleve samhørighet og kreativitet i gruppen

1-2 år

- Sang og musikk med enkle bevegelser, dans og rytmeinstrumenter
- Tegne med stifter og male med fingrene
- Taktile erfaring ulike materialer
- Bli kjennet med ulike naturmaterialer
- Bli kjent med de enkleste folkeeventyr som «Bukkene Bruse»

3-4 år

- Sang, musikk, dans og dramatisering med rytmeinstrumenter og enkle rekvisita
- Bruk av ulike formingsmateriell som plastelina, trolldeig, gips og leire
- Naturmateriale som steiner, kongler, mose og skjell brukes i ulike formingsaktiviteter
- Bilder, malerier og ulike kunstuttrykk presenteres
- Bruk av ulike verktøy som pensel, saks og lignende
- Kreative uttrykk ved hjelp av ulike digitale tegneprogrammer

5-6 år

- Sang, musikk, dans og dramatisering med rytmeinstrumenter og mere kompliserte rekvisita.
- Barna er «historiefortellere», lager sine egne historier
- Barna reflekterer og undrer seg over ulike kunstutrykk
- Kreative uttrykk ved hjelp av ulike digitale tegneprogrammer
- Barna blir kjent med lokalsamfunnets kultur og kunstuttrykk

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse gjennom:

1-2 år

- Småbarns leke areal / rommet er innredet for mye grovmotorisk lek. Lite møbler, mye gulvplass
- Lekemateriell stimulerer til grovmororisk lek. Ballrom og konstruksjonsmateriell til gulvlek.
- Trygge, kjente voksne alltid tilstede i leken for avveksling mellom lek og «et trygt fang»
- Barna deltar i matlaging, der de lukter, ser, smaker og kjenner på ulik mat
- Barna blir presentert for og servert ulik mat i barnehagen.
- Alle barn prøver å spise selv. Etter hvert smører de sin egen mat
- God tid til hvile i løpet av dagen. Hvile kan være rolige aktiviteter, sitte på et fang eller sove.
- Gode og trygge stellerutiner
- Barna deltar etter evne under påkledning
- Voksne som er gode på å anerkjenne alle følelser hos barna

3-4 år

- Uterommet brukes aktivt til ulik kroppslig aktivitet som ballek, klarting, sykling, hinderløype, skigåing og løping
- Innerommet innredes slik at det er rom for både rolige finmotoriske aktiviteter, hvile i en lesekrok og mere grovmotoriske aktiviteter som hinderløype eller dans til musikk og dramatiseringer med bevegelse
- Alle barn får delta i matlagingen
- Alle barn får trene på å kle på seg selv og mestre toalettsituasjon

- Barna hjelpes til å bli selvstendige ved matbordet- forsyner seg selv og smører mat
- Alle barn tilbys hvile i form av lesestund, lytte til rolig musikk eller yoga i løpet av dagen
- De voksne legger til rette for gode samtaler med barna der de kan sette ord på følelser, ønsker og behov
- Barna lærer å respektere sin egen og andres kropp

5-6 år

- Barnehagen legger stor vekt på selvstendighetstrening i personlig hygiene, påkledning og spisesituasjon
- Barna er selvstendige under måltidet, hjelper hverandre og smører maten sin selv
- Hjelper til i alle aspekter i matlagingen
- Barna henter selv frem klær og klarer seg selv i garderobesituasjonen med veiledning fra de voksne
- Barna setter ord på følelser, ønsker og behov.
- Alle barn tilbys hvile i form av lesestund, lytte til rolig musikk eller yoga i løpet av dagen
- Barna lærer å respektere sin egen og andres kropp
- Insestsenteret i Vestfold prosjekt har med barna

Natur, miljø og teknologi

Barnehagen legger til rette for at barna skal få et mangfold av naturopplevelser og opplever naturen som arena for lek og læring. Barna skal gjennom kjennskap til naturen lære å respektere den og ta vare på det mangfoldet naturen representerer.

1-2 år

- Leke ute i all slags vær til alle årstider
- Leke med sand og vann
- Kjennskap til ulike husdyr
- Lukte og kjenne på blomster og ulike planter i naturen
- Finne insekter og larver
- Legge søppel i riktig sortering sammen med de voksne
- Setter inn tallerken og glass i oppvaskmaskinen sammen med en voksen

3-4 år

- Leker ut og på tur i all slags vær
- Samle ulikt naturmateriale til div bruk
- Kjennskap til ulike dyr, planter og vekster i nærmiljøet
- Barna sorterer søppel, lærer å ikke forsøple naturen og rydder opp etter seg på tur
- Barna lærer å respektere naturen med planter og dyr som lever der
- Barna ser nærmere på ulike insekter og planter i mikroskop
- Barna sår og planter i barnehagen
- Bruker internett til å søke opp ulik informasjon om tema
- Barna tegner med enkle tegneprogram på data

5-6 år

- Barna er mye på tur i nærmiljø
- Barna bruker ulik gjenbrukmateriell
- Bruker internett til å søke opp ulik informasjon om tema
- Barna tegner med enkle tegneprogram på data
- Barna respekterer naturen og plukker med seg søppel på tur
- Bruker internett til å søke opp ulik informasjon om tema

Etikk, religion og filosofi

Barnehagen skal igjennom etikk, religion og filosofi skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett.

1-2 år

- Barna får hjelp til å sette ord på følelser (fokus på glad, sint og lei seg)
- Markere høytider med fokus på musikk og sanger, smaksopplevelser og stemninger
- Barna veiledes og hjelpes til å være gode med hverandre
- Barna veiledes i konflikter med andre barn

3-4 år

- Markere høytider med fokus på musikk, sanger, fortellinger og stemninger
- Gi barna innsikt i kristen og humanistisk arv og tradisjon
- Gi barna innsikt i andre tradisjoner og religioner som er representert i barnehagen
- Vi «undrer» oss sammen med barna
- Vi har arbeider med tema følelser og vennskap

5-6 år

- Markerer høytider med fokus på musikk, sanger, fortellinger og stemninger.
- Barna er med i kirken på julevandring og i pinsegudstjeneste
- Barna har kjennskap til kristne høytider og tradisjoner
- Barna får innsikt i andre tradisjoner og religioner som er representert i barnehagen
- Barna undrer seg og samtaler sammen med hverandre og sammen med voksne.
- Barna hjelper andre yngre barn inn i lek sammen med en voksen.

Nærmiljø og samfunn

Barnehagen bidrar til kunnskap om og erfaringer med lokale tradisjoner, og erfaringer med deltakelse i et demokratisk samfunn

1-2 år

- Barna er mye på tur til stranda, biblioteket, parken eller skogen
- Barna opplever demokratiske prosesser i barnehagens hverdag, der de er med å medvirker

3-4 år

- Barna er mye på tur til stranda, biblioteket, parken eller skogen
- Barna er med på besøk i andre barnehager og eller idrettsarenaer når det arrangeres HOPP samlinger
- Barna opplever demokratiske prosesser i barnehagens hverdag, der de er med å medvirker

5-6 år

- Barna er mye på tur til stranda, biblioteket, parken eller skogen
- Barna er med på besøk i andre barnehager og eller idrettsarenaer når det arrangeres HOPP samlinger
- Barna går Lucia-tog
- Barna opplever demokratiske prosesser i barnehagens hverdag, der de er med å medvirker

Antall, rom og form

Barna oppdager, utforsker og forstår sammenhenger, ser strukturer og stimuleres til undring og nysgjerrighet

1-2 år

- Barna har tilgang på leker som inspirerer til sortering i farger, ulik form og størrelser
- Konstruksjonslek med treklosser og duplo
- Rom i rommet med puter, pledd, pappesker, rør til å krype i og diverse rekvisita
- Hinderlek med under, over, nedi, opp av, rundt, inni

3-4 år

- Barna er med å lager mat og dekker bord, vi måler, veier og teller
- Ulikt konstruksjonsmateriale tilgjengelig på avdelingen
- Barna finner ulike former ute i naturen og inne i barnehagen.
- Vi setter ord på ulike former sammen med barna, sirkel, kvadrat, firkant, rektangel etc
- Barna sorterer etter størrelse, farge og form
- Barna leker enkle regelleker
- Barna blir kjent med kalender, årstid og merkedager- rom og tid

5-6 år

- Barna er med å lager mat og dekker bord, vi måler, veier og teller
- Ulikt konstruksjonsmateriale tilgjengelig på avdelingen
- Barna finner ulike former ute i naturen og inne i barnehagen.
- Vi setter ord på ulike former sammen med barna, sirkel, kvadrat, firkant, rektangel etc
- Barna sorterer etter størrelse, farge og form
- Barna bruker ulikt verktøy som hammer, sag og spriker- måler og beregner, erfarer problemløsning i små byggeprosjekt.
- Regelleker, stafetter og ulike konkurranser (som fotballturnering)
- Barna blir kjent med kalender, årstid og merkedager- rom og tid